

UCHWAŁA NR XXV/149/13
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE BIAŁOSTOCKIEJ

z dnia 30 stycznia 2013 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2013-2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230; z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281; z 2012 r. poz. 567), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887, Nr 228, poz. 1690; z 2012 r., poz. 579) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dąbrowy Białostockiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny program wspierania rodziny na lata 2013-2015

Rozdział 1. Wprowadzenie i diagnoza problemu

1. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym i głównym środowiskiem wychowawczym. To właśnie w niej tworzą się określone normy regulujące zachowania jej członków. Jednocześnie pewna grupa czynników związanych bezpośrednio ze stosunkami wewnętrznymi, nieprawidłowymi postawami rodziców, a także wpływami zewnętrznymi może w sposób znaczący obniżyć jej wpływ na kształtowanie prawidłowych postaw wśród dzieci.

Warunki społeczno – gospodarcze, w których funkcjonuje dzisiejsza rodzina wywierają daleko idące zmiany w podstawach społeczno – ekonomicznych, funkcjach oraz strukturze rodzinnej. Pojawiają się problemy, których współczesna rodzina nie jest w stanie pokonać samodzielnie. Podstawą społecznej pomocy rodzinom powinno być wsparcie w procesie prawidłowego budowania relacji w rodzinie oraz prawidłowym wypełnianiu ról rodzinnych i społecznych.

Problemy pojawiające się w funkcjonowaniu rodziny (np: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc w rodzinie) mogą wpływać na niewydolność opiekuńczo – wychowawczą, prowadząc do zaburzenia proces prawidłowego rozwoju dziecka.

Dlatego w stosunku do rodzin dysfunkcyjnych konieczne jest podjęcie interdyscyplinarnych, zintegrowanych działań profilaktycznych mających na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków do życia i rozwoju w środowisku rodzinnym poprzez przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

1.1 Podstawa prawna

Art.176. pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.2 Podstawa działań

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

2. Ocena sytuacji

Diagnoza sytuacji lokalnej dotyczącej braku wydolności rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej dokonana została na podstawie materiałów własnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej oraz rozpoznania środowiskowego pracowników socjalnych.

Z analizy powyższej wynika, że niepokojące deficyty w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zdiagnozowano w 20 rodzinach z terenu gminy Dąbrowa Białostocka. Znaczna część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia ze strony pracowników Ośrodka, kuratorów sądowych oraz pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych, jest w stanie wypełniać funkcje opiekuńczo – wychowawcze w zakresie stwarzającym realną szansę na pozostawienie wychowujących się w nich dzieci w środowisku rodzinnym. Wśród opisywanych rodzin zdiagnozowano również takie, które w codziennym funkcjonowaniu wymagają objęcia dodatkowym wsparciem ze strony asystenta rodziny. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia

równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, bezrobocie, ubóstwo, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę w pomocy tym rodzinom odgrywa praca socjalna połączona ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. Pracownicy socjalni mając bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku dokonują bieżącej analizy jej problemów i potrzeb.

Należy zwrócić uwagę, że działania wspierające podejmowane wobec rodzin niewydolnych wychowawczo mogą okazać się niewystarczające, między innymi z uwagi na brak współpracy i zaangażowania z ich strony. W sytuacji kiedy dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy może podjąć postanowienie o umieszczeniu zagrożonego dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce wynika, że po 1 stycznia 2012 roku z terenu gminy Dąbrowa Białostocka w placówce opiekuńczo – wychowawczej zostało umieszczonych dwoje dzieci pochodzących z jednej rodziny, zaś w pieczy zastępczej jedno dziecko.

Działania zawarte w niniejszym programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności w celu przywrócenia zdolności do prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich i społecznych.

Rozdział 2.

Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny

W strukturze lokalnej działa:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Białostockiej, w tym Punkt pomocy rodzinie – punkt interwencji kryzysowej,
- Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrowie Białostockiej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Białostockiej,
- Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej,
- Komisariat Policji w Dąbrowie Białostockiej,
- Publiczne i niepubliczne placówki służby zdrowia w Dąbrowie Białostockiej,
- Placówki przedszkolne, oświatowe z terenu gminy Dąbrowa Białostocka, w tym świetlice środowiskowe działające przy Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” w Dąbrowie Białostockiej, w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Fundacja GAMA w Dąbrowie Białostockiej,
- Eleos Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko - Gdańskiej w Białymstoku,
- CARITAS Archidiecezji Białostockiej w Białymstoku

Rozdział 3. Analiza SWOT systemu wspierania rodziny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - liczne, aktywne i otwarte na współpracę instytucje i organizacje działające na terenie gminy, - dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez jednostki i organizacje, - rozwijający się system pieczy zastępczej, - kompetentna, zaangażowana kadra, posiadająca rozpoznanie środowiska lokalnego, - dostęp do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - funkcjonowanie placówek oświatowo wychowawczych, w tym świetlic środowiskowych, - funkcjonowanie placówek opieki zdrowotnej, - oferta zajęć pozalekcyjnych, - aplikowanie o środki zewnętrzne, realizacja projektów ze środków EFS, - oferta sportowa i zaplecze sportowe na terenie Gminy, - powstanie Punktu pomocy rodzinie – Punktu interwencji kryzysowej przy MOPS, 	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki poziom bezrobocia, - ubożenie rodzin w związku z rosnącymi kosztami utrzymania, - migracja zarobkowa, - ograniczenia środków finansowych pochodzących z budżetu państwa na realizowane przez Gminę zadania o charakterze społecznym, - niedostateczna liczba lokali socjalnych, - niewystarczająca świadomość społeczna w zakresie potrzeby wspierania rodziny, - brak nawyku korzystania ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, - bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, - brak pozytywnych wzorców w rodzinach dysfunkcyjnych, - niska świadomość i bierność rodziców w zakresie edukacji dzieci
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie stałego stanowiska pracy asystenta rodziny i podnoszenie jego kwalifikacji, - utworzenie i rozwijanie placówki wsparcia dziennego, - pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej i zabezpieczenie środków finansowych na ten cel, - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez realizację projektów wspieranych z EFS, - rozwój parorodzinnej polityki państwa oraz zabezpieczenie środków budżetu państwa na ten cel, - rozwój operty pomocowej Punktu pomocy rodzinie – Punktu interwencji kryzysowej przy MOPS, - zmiana mentalności społecznej w zakresie postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - współpraca rodzin w zakresie rozwiązywania problemów życiowych, - rozwój wolontariatu, - edukacja rodziców, - zwiększenie i zróżnicowanie ofert kulturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak świadomości i umiejętności w rodzinach dysfunkcyjnych w dotarciu do specjalistycznej pomocy, - system kształcenia nieadekwatny do potrzeb rynku pracy, - ubożenie społeczeństwa, w tym wśród osób pracujących, - osłabienie i rozpad więzi rodzinnych, - brak możliwości realizowania uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych najuboższych, - „wrastanie” w system pomocy społecznej, - niewystarczające środki finansowe przeznaczone na wsparcie rodzin i edukację, - niedostateczne środki finansowe skierowane na edukację i podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek wspierających rodzinę, - niewystarczające środki finansowe na realizację działań z zakresu wspierania rodziny

Rozdział 4.

Cele programu

4.1 Cel główny programu:

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

4.2 Cele szczegółowe:

- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez pracę z rodziną,
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych,
- przeciwdziałanie marginalizacji rodziny oraz wykluczeniu społecznemu,
- podejmowanie działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- podejmowanie działań skierowanych na zmianę społecznego postrzegania rodzin dysfunkcyjnych,
- integrowanie i rozwijanie lokalnego systemu wspierania rodzin.

Rozdział 5.

Realizacja programu

Działania ukierunkowane na realizację założonych celów:

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: wsparcie asystenta rodziny, pomoc rodzin wspierających, praca socjalna z rodziną zagrożoną kryzysem	Urząd Miejski, MOPS	1. Liczba wspieranych rodzin
2	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego, prawnego, mediacje	Urząd Miejski, MOPS, Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	1. Liczba wspieranych rodzi 2. Liczba porad 3. Liczba spotkań medacyjnych
3	Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom	Urząd Miejski, MOPS, M-GOK, Placówki Oświatowe Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba rodzin objętych pomocą
4	Prowadzenie i rozwój form wsparcia dziennego: świetlice środowiskowe, świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci niepełnosprawnych, zajęcia rozwijające zainteresowania	Urząd Miejski, Placówki Oświatowe, M-GOK, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba ośrodków wsparcia 2. Liczba dzieci objętych wsparciem
5	Prowadzenie i rozwijanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Urząd Miejski, MOPS	1. Liczba osób objętych pomocą 2. Liczba godzin udzielonych usług
6	Pomoc w formie rodzin wspierających	Urząd Miejski, MOPS	1. Liczba rodzin wspierających 2. Liczba wspieranych rodzin
7	Organizowanie szkoleń,	Urząd Miejski, Placówki	1. Liczba szkoleń, porad,

	pogadank, prelekcji, porad dla rodziców	Oświatowe, M-GOK, MOPS, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	pogadank, prelekcji
8	Rozwój wolontariatu	Urząd Miejski, Placówki Oświatowe, M-GOK, MOPS, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba wolontariuszy
9	Promowanie integracji rodzinnej	Urząd Miejski, Placówki Oświatowe, M-GOK, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba imprez, spotkań integracyjnych
10	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem	Placówki zdrowia, Placówki oświatowe, MOPS	1. Liczba monitorowanych rodzin
11	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem	Urząd Miejski, MOPS, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba zorganizowanych form wypoczynku 2. Liczba uczestników
12	Realizacja programów i projektów wspierających rodzinę	Urząd Miejski, MOPS, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia	1. Liczba realizowanych programów, projektów 2. Liczba beneficjentów
13	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Placówki Oświatowe	1. Liczba monitorowanych rodzin
14	Finansowanie szkoleń asystenta rodziny, rodzin wspierających	Urząd Miejski, MOPS	1. Liczba szkoleń 2. Liczba osób objętych szkoleniami
15	Udział w kosztach umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z ustawą	Urząd Miejski, MOPS	1. Liczba umieszczonych dzieci

Rozdział 6.

Efekty programu

1. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej
2. Wzrost poziomu funkcjonowania rodzin z zaburzoną funkcją opiekuńczo – wychowawczą
3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin zagrożonych i przeżywających kryzys
4. Wzrost poziomu życia dziecka w rodzinach zagrożonych i przeżywających kryzys
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodzinach zagrożonych i przeżywających kryzys
6. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Rozdział 7.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania Programu:

1. Środki własne Gminy
2. Środki pozabudżetowe

Rozdział 8.

Kontrola realizacji programu

1. Stały, bieżący monitoring programu w celu uzyskania danych na temat realizacji przyjętych działań w zakresie czasu ich realizacji, wskaźników, źródeł finansowania oraz przedłożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

2. Sprawozdanie z realizacji programu co roku sporządzane i przedkładane Radzie Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej przez Kierownika MOPS w Dąbrowie Białostockiej.

3. Ewaluacja mająca na celu udzielenie informacji o osiągniętych rezultatach i stopniu realizacji celów programu.